

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k Informaci k postupu vymezování oblastí nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a vymezování oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie
Č. J.	78/2023
DATUM ZPRACOVÁNÍ	11. října 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová, Jan Šebesta
TELEFON	225 279 204, 225 279 201
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz ; jsebesta@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy České republiky (SP ČR) navrhuje, aby bylo zpracováno porovnání nástrojů, kterým dojde k implementaci vymezování oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a vymezení oblasti pro související infrastrukturu (tj. zejména sítě a zařízení pro skladování energie). Domníváme se, že není zcela podloženo, že vymezení prostřednictvím zásad územního rozvoje je efektivnější než například zvažovaným dílčím územním rozvojovým plánem. V materiálu postrádáme porovnání těchto variant z hlediska všech zvažovaných výhod a nevýhod.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. K materiálu jako celku

Je třeba vyjasnit, zda bude možné ve vymezených oblastech stavět beze změny územního plánu, zda v těchto oblastech bude platné případné vyloučení zdrojů obcemi v územních plánech, zda bude nutné provádět SEA či EIA a s jakou podrobností, zda bude nutné posuzování např. krajinného rázu a charakteru území, jaká bude vymahatelnost lhůt v povolovacích i soudních procesech, jaké bude pojetí a posuzování veřejného zájmu, jaký orgán bude kontaktním místem, jaká budou další zjednodušující opatření či např. jak bude zjednodušeno vyjímání půdy ze zemědělského půdního fondu.

SP ČR předložil MPO a MŽP některé konkrétní náměty a návrhy legislativních úprav, žádáme je do materiálu alespoň obecně promítnout a zapracovat do návazných legislativních úprav.

Odůvodnění:

Je nutné zabránit tomu, aby implementace směrnice REDIII neproběhla pouze v tom smyslu, že k zamítnutí záměrů výstavby OZE bude docházet v kratším čase.

Tato připomínka je zásadní.

2. K potřebě většího zohlednění nezbytné související infrastruktury

Přesto, že jde o požadavek směrnice REDIII, materiál neproporciálně opomíjí potřebu rozvoje sítí, tj. jednoho z druhů související infrastruktury pro kterou mají být oblasti rovněž vymezeny. V návrhu usnesení nejsou slova „související infrastruktury“ či „sítě“ dokonce použita vůbec. Ve všech výskytech

oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie je proto třeba zahrnout vždy i související infrastrukturu.

Tato připomínka je zásadní.

3. Ke zvažovaným nástrojům

Požadavky REDIII se v materiálu navrhuje zajistit (až na výjimku Politiky územního rozvoje) jen nástroji pod kontrolou samospráv (kraje a obce), což představuje velice riskantní a neodpovědný přístup.

Jde o téma, které je státním, nikoli samosprávným, úkolem a zájmem. Z dlouhodobých zkušeností je zřejmé, že samosprávy velice vágně a obecně vyjádřené požadavky ukládané v Politice územního rozvoje často ignorují či je provádějí (přenášeni) do svých územně plánovacích dokumentací jen neochotně a nedostatečně rychle. Z materiálu není vůbec zřejmé, proč nejsou oblasti pro zrychlené zavádění zdrojů OZE vymezovány na úrovni státního územně plánovacího nástroje, kterým je Územní rozvojový plán, resp. proč je tento nástroj navrhován jen jako řešení „záložní“ a to nikoli jako přímo první Územní rozvojový plán ale jen skrze jeho dílčí variantu. Materiál musí na tuto otázku odpovědět a být o ni rozšířen.

Tato připomínka je zásadní.

4. K potřebě většího rozvoje OZE s ohledem na výrobní plynu

Žádáme, aby v souladu se zásadami zakotvenými revidované směrnice o obnovitelných zdrojích energie, které umožňují, aby vnitrostátní cíle v oblasti obnovitelné energie, např. pro budovy dle článku 15a, byly dosaženy pomocí „obnovitelné energie vyrobené na místě nebo v jeho blízkosti, jakož i obnovitelné energie odebrané ze sítě“, byly mezi zdroje výroby obnovitelné energie pro účely stanovení akceleračních zón zahrnuty i výrobní biometanu a výrobní vodíku/elektrolyzéry, které patří mezi výrobní plynu z obnovitelných zdrojů, včetně souvisejících technologických objektů a těžebních plynovodů zajišťujících napojení těchto výroben na plynárenskou soustavu. Tedy aby se součástí procesu stanovení akceleračních zón stalo závazné vyhodnocení stanovení vhodných lokalit i pro tato zařízení zajišťující výrobu plynu z obnovitelných zdrojů energie včetně připojení výroben k plynárenské soustavě.

Zmíněný požadavek (spolu s s dalšími již zmíněnými zdroji OZE) by se měl stát (součástí metodického pokynu a postupu k vymezování oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů nebo územních plánech obcí a metodickému pokynu pro postup k umísťování výroben energie využívající obnovitelné zdroje energie nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030 a v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, jak jsou tyto úkoly v návrhu usnesení ukládány ministru životního prostředí ve spolupráci s místopředsedou vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj v bodě IV.3.b, respektive IV.3.c.

Odůvodnění:

Dle požadavků revidované směrnice o obnovitelných zdrojích energie mohou členské státy určit vhodné oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie speciálně pro jeden nebo více typů

konkrétních zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a měly by současně uvést druh nebo druhy energie z obnovitelných zdrojů, které jsou vhodné k výrobě v jednotlivých vhodných oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie.

V této souvislosti bychom rádi výslovně upozornili, že mezi zdroje výroby obnovitelné energie pro účely vymezení akceleračních zón dle tohoto materiálu by měly být zařazeny také výrobní biometanu s ohledem na to, že je revidovanou směrnicí výslovně stanovena i podpora konkrétních řešení na dosažení cíle EU dle REPowerEU, kterým je roční výroba 35 miliard m³ udržitelného biometanu do roku 2030. To samé platí i pro výrobní vodíku elektrolýzou, kde cíl EU dle REPowerEU je stanoven ve výši 10 mil. t zeleného vodíku, a to za účelem podpory bezpečnosti dodávek a ambicí EU v oblasti klimatu. Je třeba zdůraznit, že k naplnění cílů směrnice REDIII do 2030 má ČR potenciál výroby až 700 mil. m³ ročně biometanu, zatímco jeho produkce za r. 2022 dosáhla pouhých 1,2 mil. m³ ze tří připojených výroben. Jedním z hlavních omezujících faktorů pro potřebný rozvoj nových výroben jsou dlouhé povolovací procesy v rámci přípravy staveb těchto výroben, což by jejich vymezení v akceleračních zónách mělo odstranit.

Vhodné oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie by tak měly být nejen určeny pro větrné turbíny a solární elektrárny, ale jako rovnocenný zdroj obnovitelné bezemisní energie by měly být doplněny i pro zařízení na výrobu biometanu, respektive elektrolýzery umožňující výrobu a vstřikování vodíku do plynárenské sítě.

V této souvislosti bychom požadovali doplnění materiálu smyslu, že součástí stanovení akceleračních zón bude vytipování i takových lokalit, které by byly vhodné pro výrobu biometanu, respektive výrobu vodíku (elektrolýzery).

Tato připomínka je zásadní.

5. K vymezení oblastí pro další účely

Navrhujeme zvážit využití některých nástrojů diskutovaných materiálem plošně či také pro další oblasti včetně např. nízkouhlíkových výroben energie.

Cílem by měla být efektivita povolování obecně. Některé nástroje vhodné pro OZE se mohou ukázat vhodné i pro další oblasti.

Odůvodnění:

Směrnice REDIII zavádí povinnost členským státům pouze pro vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a vymezení oblasti pro související infrastrukturu. To ale nebrání, aby členské státy využily jednotlivé zjednodušující nástroje buď plošně, nebo pro další jednotlivé zdroje.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY K NÁVRHU USNESENÍ VLÁDY

6. K bodu II.

Žádáme úpravu bodu II s ohledem na potřebu implementace postupu pro vymezení vyhrazených infrastrukturních oblastí pro rozvoj sítí a projektů skladování energie. Zároveň je nutné upravit legislativu v oblasti životního prostředí i povolovacích procesů.

Nové znění bodu II. návrhu usnesení vlády:

„že vymezení oblastí nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030, a vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a vymezení oblastí pro související infrastrukturu, tj. sítě a skladovací zařízení, je strategicky důležitý proces pro rozvoj obnovitelných zdrojů v České republice, který musí být doprovázen rovněž legislativní úpravou v oblasti životního prostředí, územního plánování, stavebního práva, případně dalších předpisů, kterou budou stanoveny zjednodušující mechanismy pro povolování obnovitelných zdrojů energie a související infrastrukturu (sítí a skladovacích zařízení), jak ve vymezených oblastech, tak mimo ně, a který si bude vyžadovat úzkou spolupráci orgánů státní správy a samosprávy pod vedením Ministerstva průmyslu a obchodu v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí, a Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem obrany,“

Odůvodnění:

V souladu návrhem článku 15e REDIII požadujeme implementovat i postup pro vymezení vyhrazených infrastrukturních oblastí pro rozvoj sítí a projektů skladování energie tak, aby mohly být zpřístupněny i další oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů, které nyní neposkytují dostatečnou kapacitu připojení (tomuto požadavku je třeba přizpůsobit celý návrh usnesení vlády a doplnit tento aspekt do materiálu samotného).

Je nezbytné, aby usnesení konstatovalo, že pro implementaci požadavků bude nezbytné přijmout rovněž legislativní úpravu jak v oblasti environmentu, tak v oblasti stavebního práva, případně i dalších souvisejících předpisech. Zároveň je třeba přijmout zjednodušující mechanismy nejen pro záměry umístované do vymezených oblastí, ale rovněž pro záměry mimo ně. Z návrhu příslušné směrnice REDIII totiž vyplývá, že lhůta pro povolení projektu OZE ve vymezených zónách nemá přesáhnout jeden rok a pro ostatní území nemá přesáhnout dva roky. Aktuální praxe ukazuje, že reálná délka povolovacího řízení u OZE je kratší než dva roky jen výjimečně. ČR tak musí přijmout úpravy v souladu s předpoklady směrnice REDIII.

Z hlediska rozvoje VTE bude zásadním aspektem při vymezení vhodných oblastí existence leteckých koridorů a rovněž ochranná pásma radarů, ať již civilních nebo vojenských. Je třeba odpovědné resorty zahrnout do příprav.

Tato připomínka je zásadní.

7. K bodu III. 2. (dále bodům IV. 2. větě, IV. 2. písm. a), IV. 3. písm. b))

Žádáme vypustit podobně jako v dalších kapitolách možnost vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů prostřednictvím územních plánů obcí.

Odůvodnění:

Nepovažujeme tuto cestu za efektivní z hlediska dosažení cílů. I z dosavadních zkušeností a častému odporu proti stavbám OZE lze předpokládat pasivitu obcí. Je zřejmé, že tímto způsobem bude dosažení cílů od počátku ohroženo.

Tato připomínka je zásadní.

8. K bodu III. 2.

Žádáme doplnit na konec bodu text týkající se oblastí potřebné infrastruktury.

Nové znění bodu III. 2. návrhu usnesení vlády:

*„postup vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů nebo územních plánech obcí **včetně související infrastruktury a postup pro vymezení oblastí pro související infrastrukturu (tj. sítě a skladovací zařízení), které jsou nezbytné k integraci obnovitelné energie do elektrizační a plynárenské soustavy,**“*

Odůvodnění:

Postup pro vymezení se musí vztahovat i na potřebnou infrastrukturu související s připojením těchto zdrojů. Zároveň je třeba v souladu s článkem 15e REDIII implementovat i postup pro vymezení vyhrazených infrastrukturních oblastí pro rozvoj sítí a projektů skladování energie tak, aby mohly být zpřístupněny i další oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů, které nyní neposkytují dostatečnou kapacitu připojení (ať už do elektrizační nebo plynárenské soustavy).

Tato připomínka je zásadní.

9. K bodu III. 3.

Žádáme zpřesnění bodu III. 3.

Nové znění bodu III. 3. návrhu usnesení vlády:

*„postup vymezení dodatečných oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v dílčím územním rozvojovém plánu pro případ, že by potenciál oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie **již vymezených a schválených** podle bodu 2 nebyl k 30. září 2025 dostatečný pro naplnění **alespoň 90 % příspěvku** podle bodu 1.“*

Odůvodnění:

Domníváme se, že kritéria pro aktivaci „záchranné brzdy“ v podobě územního rozvojového plánu musí být nastavena jednoznačně.

Tato připomínka je zásadní.

10. K bodu III. 3.

Doporučujeme v návaznosti na předchozí připomínku zvážit zkrácení navrženého termínu na 30. červen 2025.

Odůvodnění:

Z hlediska směrnice REDIII je nezbytné do 27 měsíců implementovat oblasti urychlující využívání obnovitelných zdrojů energie. V této lhůtě je v případě, kdy se nepodaří dosáhnout cíle prostřednictvím zásad územního rozvoje, tedy nezbytné zajistit rovněž přijetí dílčího územního plánu. Domníváme se, že je třeba vytvořit větší prostor pro jeho přijetí, než předpokládá návrh usnesení.

Tato připomínka je zásadní.

11.K bodu IV. 2. písm. b)

Požadujeme doplnit jasný termín pro přípravu vymezení dodatečných oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v dílčím územním rozvojovém plánu podle termínu bodu III. 3 (zkrácenému podle připomínky výše).

Nové znění bodu IV. 2. písm. b) návrhu usnesení vlády:

*„místopředsedovi vlády pro digitalizaci a ministru pro místní rozvoj ve spolupráci s ministrem životního prostředí a ministrem průmyslu a obchodu zahájit přípravné práce na návrhu opatření obecné povahy, kterým se vymezí dodatečné oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie v dílčím územním rozvojovém plánu **tak, aby bylo toto řešení připraveno k aktivaci k 30. 6. 2025;**“*

Odůvodnění:

Je třeba zdůraznit, že řešení „záchrannou brzdou“ musí být připraveno tak, aby mohlo být jednoduše aktivováno, pokud nebude v daném termínu dosaženo cílů. Je nepřijatelné, aby se zahájilo až poté, co bude zjištěno, že změna prostřednictvím ZÚR neplní stanovené cíle.

Tato připomínka je zásadní.

12.K bodu IV. 3. písm. a)

Žádáme úpravu bodu IV. 3. písm. a) s ohledem na potřebu úpravy legislativy v oblasti životního prostředí i povolovacích procesů.

Nové znění bodu IV. 3. písm. a) návrhu usnesení vlády:

*„ministru průmyslu a obchodu ve spolupráci s místopředsedou vlády pro digitalizaci a ministrem pro místní rozvoj a ministrem životního prostředí zpracovat a předložit vládě do 29. února 2024 návrh úpravy legislativy **v oblasti životního prostředí, územního plánování, stavebního práva a případně další legislativy** související s vymezováním oblastí nezbytných pro příspěvek České republiky k celkovému cíli EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie do roku 2030, ~~a~~ vymezováním oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie **a vymezení oblastí pro související infrastrukturu, tj. sítě a skladovací zařízení, a legislativy související s umístováním obnovitelných zdrojů energie a související infrastruktury**“*

uvnitř i vně oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů tak, aby bylo zajištěno splnění požadavku na povolení záměru uvnitř oblasti do jednoho roka a mimo ně do dvou let,

Odůvodnění:

Je třeba adresovat změnu legislativy tam, kde je potřeba změny jednoznačná, přesně, aby se nevytvářel prostor pro odlišnou interpretaci. Dále není třeba jen legislativně vymezit oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, ale rovněž upravit environmentální a stavební (případně další potřebnou) legislativu tak, aby projekty umístované v těchto oblastech (výslovně však i včetně vždy související infrastruktury) měly skutečně zjednodušený povolovací režim, protože lhůtu, která ne ně bude aplikována ze směrnice, nelze fakticky naplnit při stávajících legislativních požadavcích. Je proto třeba umožnit aplikovat složkové předpisy v oblastech, kde není ČR svázána evropským právem, mírněji nebo je neaplikovat vůbec. Zároveň je potřeba v souladu s materiálem přijmout změny legislativy nejen pro záměry umístované do oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů, ale i mimo ně.

Tato připomínka je zásadní.